

KOLIBRI

CHORWACJA

**Dalmacja
Południowa**

Stolica: Zagrzeb

Powierzchnia: 56 610 km²

Ludność: 4 437,4 tys.

Waluta: kuna chorwacka (HRK), 1 kuna = 100 lipa

Napięcie: 230 V

Język: chorwacki

Wiza: wiza nie jest wymagana

Krótką informacja

Bajeczny region, błękitne morze, plaże przygotowane na najwyższym poziomie oraz wspaniałe zabytki.

Informacje ogólne

Podróżując po Chorwacji nie sposób pominąć Dalmacji Południowej – bajecznej krainy znanej nie tylko w Europie, ale i na świecie dzięki wyjątkowym warunkom przyrodniczym. Malowniczo położone plaże przyciągają amatorów kąpeli, a niezwykle krajobrazy potrafią zaskoczyć najbardziej doświadczonych globtroterów. Dalmacja Południowa położona jest wzdłuż wschodniego wybrzeża Adriatyku i jednocześnie stanowi najbardziej wysuniętą na południe część Chorwacji. Należą do niej również wspaniałe wyspy, które są jedną z większych atrakcji turystycznych w kraju. Region od południa graniczy z Czarnogórą, której zwieńczeniem w tym miejscu jest Zatoka Kotorska, natomiast naturalną granicą oddzielającą ją od Bośni i Hercegowiny są Góry Dynarskie. Dalmację nie tylko Południową, ale także Północną charakteryzuje poszarpana linia brzegowa. Dominuje tam dzika przyroda, a wszystkie obszary odznaczają się niezjednanym i zróżnicowanym krajobrazem. Na pewno warto zobaczyć deltę rzeki Neretwy, urozmaiconą przez bagna, małe rzeczki i jeziora oraz przebyć drogę z Dubrownika do Splitu, która na stałe pozostanie w turystycznej pamięci.

Nazwa Dalmacja pochodzi od plemiona Dalmatów, którzy zamieszkiwali ten region w starożytności. Rdzenni Chorwaci natomiast przybyli nad Morze Śródziemne na przełomie VI i VII stulecia. Osiedlili się na terenie dawnej Ilirii i zajęli Dalmację, która nazywana jest również Chorwacją Dalmatyńską. O tym, że Dalmacja należała do Wenecji świadczy włoski klimat i charakter miast. Dubrownik i okoliczne miejscowości leżały na ważnych szlakach handlowych, co sprzyjało ich rozwojowi, a dawna świetność cieszy oko zwiedzających aż do dziś. Choć architektura i zabytkowy charakter miast uległy zmianie, chociażby podczas wojen turecko-weneckich, to ich wygląd w obecnym stanie nie budzi zastrzeżeń. Po klęsce państw Osi w II wojnie światowej Dalmacja stała się częścią Jugosławii, co zapoczątkowało jej intensywny rozwój turystyczny. Skomplikowane działania wojenne na Bałkanach spowodowały, że region ten zmieniał się kulturowo i wszędzie można napotkać relikty minionej epoki. Turystyka jest w Dalmacji jedną z głównych gałęzi gospodarki, chociaż dominuje również rolnictwo. Z dalmackich winnic pochodzi połowa chorwackiego wina, a więc prymat wiodą tam winorośle, oliwki, figi i cytrusy. W regionie hoduje się również kozy i owce.

Na południowym krańcu Dalmacji położony jest najbardziej rozpoznawany przez turystów Dubrownik. Jak napisał znany irlandzki dramaturg i prozaik George Bernard Shaw „kto szuka raju na ziemi, niech przyjedzie do Dubrownika”. Wspaniałe miasto słynie z tego, że jest jednym z najpiękniej ufortyfikowanych miejsc na świecie. Bez wątpienia jest perłą, nie tylko Dalmacji Południowej, ale przede wszystkim Adriatyku, której piękno chcą kolekcjonować w swojej pamięci podróżnicy z całego świata. Plaże w Dubrowniku co prawda nie są takie jak w pozostałej części kraju, niemniej mieszkańcy mają swoje ulubione kąpieliska. Zazwyczaj są to proste zejścia do wody z których korzystają także turyści.

Dużą popularnością cieszy się Riwiera Makarska, rozciągająca się na południowy wschód od Splitu, na której wśród idyllicznych miejscowości leżących między górami i morzem znajduje się niezliczona ilość plaż i malowniczych zatoczek. Najpopularniejsze miasta w tym regionie to Split, Trogir i Makarska. Split jest drugim co do wielkości miastem Chorwacji, gdzie znajduje się największy port pasażerski. Promy odpływają do Ancony i Pescary we Włoszech oraz do innych miast chorwackich na wybrzeżu adriatyckim. Marina w Splicie jest również jedną z największych w kraju. Turyści zwiedzający okolicę mogą podziwiać górę Marjan, która jest nie tylko atrakcyjna pod względem wspinaczki i tras rowerowych, ale także w pobliżu której znajduje się czysta i nie tak zatłoczona plaża jak w mieście. Z pobliżu miejscowej mariny znajduje się specjalny tunel, który tam prowadzi. Trogir natomiast jest unikalnym klejnotem Adriatyku, zwanym też Małą Wenecją. Fakt, że podobnie jak Dubrownik jest wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, świadczy o urokliwej niepowtarzalności samego portu i nie bez powodów jest wybierany jako tło filmowe. Makarska nie tylko kojarzona jest z naturalnym portem na południowym wybrzeżu, ale także z riwierą ciągnącą się między Dubrownikiem a Splitem na długości 60 km. Na północ od Dubrownika rozciąga się archipelag Wysp Elafickich, z kolei mieszkańcy Dubrownika uwielbiają wypoczywać w Veliki i Mali Zato – kurortach położonych nad śliczną zatoką otoczoną wysokimi górami. Nie sposób oprzeć się wyspie Korcula oraz trzeciej co wielkości w Dalmacji wyspie Mljet. Na południu natomiast położona jest Zupa Dubrovačka, czyli nadbrzeżny region odznaczający się wyjątkową urodą i dziewiczą przyrodą. Na południowym krańcu Dalmacji, w cichej i urokliwej okolicy znajduje się Cavtat, który powinni zobaczyć wszyscy turyści pragnący odkryć piękno dalmatyńskich wybrzeży. Życie nocne toczy się we wszystkich większych miejscowościach i kurortach, więc po upalnych dniach można chłodzić się w tych bardziej i mniej zacisznych restauracjach.

Baska Voda – jeden z najstarszych ośrodków turystycznych na wybrzeżu jest jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc na Riwierze Makarskiej. Charakteryzuje się długimi, żwirowymi plażami, wzdłuż których rosną lasy sosnowe dające wytchnienie od promieni słonecznych. Miłośnicy turystyki pieszej i botaniki mogą podziwiać położoną nieopodal Górę Biokovo. Jest to idealna atrakcja na wypełnienie wolnego czasu dla tych, którzy będą mieli dosyć wygrzewania się na słońcu. Miejscowość dysponuje bogatą ofertą turystyczną, w której oprócz licznych kwater prywatnych i apartamentów znajdują się wydarzenia rozrywkowo-kulturalne. Aktywność imprez w okresie letnim jest nad wyraz imponująca.

Brela – kurort położony w sąsiedztwie miejscowości Baska Voda i u podnóża masywu Biokovo, jest historycznym miasteczkiem z luksusowym charakterem podkreślonym wybudowanymi w ostatnich latach olbrzymimi hotelami. Plaże są czyste, żwirowe, mają swoisty klimat, a wzdłuż brzegów, między sosnami i ekskluzywnymi apartamentami, rozciąga się romantyczna promenada, którą można spacerować po pełnym wrażeń dniu spędzonym na kąpielach słonecznych. Na Górze Biokovo znajduje się Fort Hercegu, którego uroki z pewnością docenią miłośnicy pieszych wędrówek i pięknych widoków.

Cavtat – miasto portowe położone 18 km od Dubrownika i 5 km od lotniska przyciąga urokliwą okolicą leniuchów chcących odpocząć od zgiełku większych miast. Warto zwrócić uwagę na starówkę położoną na półwyspie Rat, otoloną malowniczymi zatokami Luka i Tiha. Infrastruktura turystyczna nie budzi zastrzeżeń, a każdy, kto chce zgłębić kulturę tego regionu i poznać średniowieczną osadę rozwijającą się w tym samym stylu co Dubrownik, powinien odwiedzić ten kurort. Między tymi miastami regularnie kursują statki i inne pojazdy wodne, co ułatwia przemieszczanie się przy jednoczesnym podziwianiu piękna dalmatyńskiego wybrzeża.

Wyspa Ciovo – przepiękna wyspa połączona ruchomym mostem z Trogirem. Na jej powierzchni znajduje się kilka urokliwych miasteczek, takich jak Okrug Donji, Okrug Gornji, Arbanija, Slatine czy Zedno. Każde z nich ma swój indywidualny charakter i do każdego warto zajrzeć, chociażby po to, żeby poczuć wyspiarski klimat. Na południowo-wschodniej stronie wyspy znajduje się malowniczo położony klasztor Gospa Prizidnica, którego okolica naszpikowana jest stromymi urwiskami, a kwitnące agawy i bujna roślinność czynią to miejsce magicznym. Wyspa jest przedłużeniem Trogiru, a więc oferuje szeroki wachlarz możliwości wypoczynku, plażowania, rekreacji oraz zwiedzania historycznych zabytków. Uroczyste i ustronne zatoczki z pewnością uczynią urlop niezapomnianym.

Drvenik Veli i Mali – dwie wyspy, na które można się dostać jedynie wynajętą łodzią, są idealnym celem dla turystów poszukujących spokoju i dzikiej natury. Mieszkańcy zajmują się tam rolnictwem, rybołówstwem, uprawą winorośli i oliwek, więc przy okazji można zapoznać się z niespotykanym wyspiarskim folklorem. Pobyt umilą malownicze miejsca w postaci małych, piaszczystych zatoczek.

Gradac – największa miejscowość górnej Riwiery Makarskiej. Jest to ważne centrum turystyczne regionu, którego mieszkańcy zajmują się głównie obsługą gości. Na południe od portu znajduje się najdłuższa plaża riwiery. Na pewno nie będzie problemu ze znalezieniem na niej ustronnej miejsca dla siebie i swoich bliskich. Co ciekawe pierwszy hotel w tej miejscowości wybudowano już w 1919 roku, a liczne znaleziska archeologiczne świadczą o tym, że i w tym miejscu istniało przed wiekami rzymskie miasteczko. Oferta gastronomiczna jest bardzo bogata, a wolny czas można spędzać na kortach tenisowych, uprawianiu sportów wodnych, nurkowaniu, turystyce rowerowej i pieszej. Gradac jest dogodnym miejscem do wypadów na wyspę Korculę czy Hvar, które w okresie letnim ożywiają na dobre i są tłumnie odwiedzane.

Igrane – turystyczna miejscowość charakteryzuje się żwirową i piaszczystą plażą, na której można odpoczywać do zmroku i wygrzewać się w promieniach słonecznych. Nad miastem góruje dzwonnica kościoła Gospy od Ruzarija, która symbolizuje walkę przeciw Turkom. Można tam poczuć oddech dawnych dziejów, które zapisały się krwawo w historii regionu. Dla wypełnienia wolnego czasu organizowane są liczne imprezy sportowe i kulturalne, a dogodny odpoczynek zapewnia bogate zaplecze hoteli i domów wypoczynkowych. Ciekawostką jest znajdujący się w gajach oliwnych średniowieczny pomnik, który uchodzi za najbardziej znany na Wybrzeżu Makarskim.

Kastela – niezwykle ciekawy pod względem turystycznym zespół siedmiu miasteczek, połączonych w jedną całość. Słowo Kastela w średniowieczu oznaczało twierdzę, wokół której zaczęły tworzyć się osady mieszkalne. Dzięki rozbudowie trawającej przez szereg wieków powstało kilka wspaniałych miasteczek urzekających bałkańską architekturą. Rezydencje władców były silnie umocnione, a pozostałości po nich można podziwiać do dziś. Ciasno zabudowane uliczki stwarzają niepowtarzalny klimat, który najlepiej poczuć w trakcie spaceru zakończonego wizytą w lokalnej tawernie. Każda z miejscowości wchodzących w skład Kasteli oferuje odrębną historię i atrakcje, i tak przykładowo w Kastel Stafilic rośnie drzewo oliwne mające 1500 lat, Kastel Gomilica został wybudowany przez benedyktynki, Kastel Luksic posiada swoją dramatyczną historię miłosną na miarę Romea i Julii, natomiast w XVI-wiecznym zamku Vitturi wybudowanym na wodzie znajduje się Muzeum Miasta Kastela. Zamek otacza najpiękniejszy zespół parkowy całej Dalmacji, po którym miłe przechadzki pozostaną w pamięci na zawsze.

Klek – co prawda jest to mała miejscowość, ale stanowi doskonałe miejsce do wypadów w okolice malowniczej delty Neretwy oraz pobliskiego rezerwatu ornitologicznego i ichtiologicznego. Te urokliwe miejsca powodują, że rejon różni się znacznie od pozostałych i często zaglądają tam miłośnicy spokoju i dzikiej przyrody. Na turystów czekają różnorodne formy zakwaterowania. Wolny czas można spędzić grając w minigolfa oraz wylegając się na żwirowo-kamyczkowych plażach.

Lokva Rogoznica – miejscowość wypoczynkowa między Splitem a Makarską, do których bliska odległość świadczy o atrakcyjnym położeniu kurortu, idealnie nadającego się na rodzinny wypoczynek i wczasy z dziećmi. Kameralna atmosfera wpływa na wyciszenie i znalezienie spokoju. Na turystów czekają żwirowe plaże, chociaż w niektórych miejscach można trafić na piaszczyste wybrzeże, które z pewnością ucieszy najmłodszych. Niewątpliwą atrakcją są sierpniowe „wieczory rybackie” zapewniające dużo zabawy i rozrywki.

Makarska – naturalny port na południowym wybrzeżu półwyspu Sv. Petar liczący kilkanaście tysięcy mieszkańców jest dogodnym miejscem do wypadów na wyspę Brač. Centrum miasta jest zabytkowe i cieszy się popularnością zwiedzających, natomiast w nowszej części, która każdego dnia tętni nocnym życiem, zlokalizowane są liczne bary i restauracje.

Omis – niezwykle ciekawy kurort położony u ujścia do morza rzeki Cetiny, przed wiekami nękany był atakami piratów, w związku z czym miejscowa ludność zbudowała dwie twierdze Peovica i Starigrad górujące obecnie nad okolicą. Turyści zafascynowani nie tylko kulturą chorwacką znajdą tam również wpływy innych państw, gdyż większość zabytków miasta powstała za panowania weneckiego. Okolica jest nie tylko dogodnym miejscem dla spragnionych pirackich opowieści, ale również dla ludzi, którzy w nieco inny sposób chcą spędzić wolny czas. Cetina jest bowiem drapieżną, górską rzeką, która nadaje się do uprawiania raftingu i kanioningu. Spływy pontonowe i kajakowe, w trakcie których można podziwiać skalny kanion i przezroczystą, pełną ryb wodę trwają przeważnie kilka godzin. Jeżeli ktoś niekoniecznie przepada za wodą, to w pobliskich górach Biokovo może spróbować wspinaczki skałkowej. Z kolei miłośnicy pieszych wędrówek mogą w celu poszukiwania lokalnych, malutkich wiosek przemierzać wspaniałe okolice pełne winnic i pól uprawnych, które określane są mianem Zagory Dalmatyńskiej.

Orebic - Półwysep Peljesac jest jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w Chorwacji. Nie sposób zatem pominąć miejscowości Orebic, która również cieszy się niezwykłą popularnością. Jest to niewielki kurort, ale ma tę zaletę, że kiedyś był miejscem wypoczynkowym dla emerytowanych kapitanów. Podnosi to zatem rangę turystyczną miejsca, któremu uroku dodają okazałe rezydencje z przepięknymi, bujnymi ogrodami. Nad miastem króluje majestatyczna góra św. Eliasza, a piękne widoki podkreśla bogata linia brzegowa. Najbardziej znaną plażą jest piaszczysta Trstenica, ale swoje uroki mają również spotykane plaże kamieniste, żwirowe oraz pomosty kąpielowe. Odcinki brzegowe znajdują się w samym mieście, a nie na obrzeżach, jak to jest w przypadku innych miast Dalmacji. Bardziej ciekawscy turyści w wolnych chwilach mogą wybrać się na zwiedzanie licznych grot, jaskiń oraz podziwianie przepaści i wspaniałych gór. Ciekawe tereny znajdują się również dla miłośników rowerowych przejażdżek, jazdy konnej czy paralotniarstwa. Po ciężkim, pełnym wrażeń dniu nie ma wyjścia i trzeba skosztować słynnych win dingac i postup.

Podaca – podstawą turystycznego rozwoju tego kurortu są komfortowe domy, wille i apartamenty, bez których nie byłoby także rozwiniętej gastronomii. W skład letniska wchodzi trzy osiedla: Kapec, Viskovica vala i Ravanje, w których między innymi odnaleźć można ruiny pochodzące z czasów starorzemyckich. Dalmatyńskie dania serwowane w przytulnych tawernach i wspaniałe plaże położone w zaciszu sosnowych lasów są ofertą nie do odrzucenia.

Podgora – kurort uchodzi za jedną z najbardziej malowniczych miejscowości Riwieri Makarskiej. Znajduje się tam przepiękny port dla łodzi rybackich oraz promenada z bulwarem kamiennym przyciągającym wieczorami najwięcej spacerowiczów. Współczesne hotele mieszą się ze starą zabudową, co dodatkowo wzbogaca urok malowniczego zakątka.

Rogoznica – jeżeli ktoś chce uzyskać szybki dostęp do owoców morza powinien zawitać do tej miejscowości słynącej z połowów ryb. Wiele restauracji oferuje nietypowy rybny gulasz „Rogoznicko”, który można spróbować jedynie w miejscowym porcie i przyległych mu tawernach.

Seget Donji i Gornji – początki miast zabudowanych na wzór letnich osiedli sięgają 1564 roku, kiedy to trogirski szlachcic Jakov Rotondo dostał pozwolenie na budowę twierdzy. Warowny charakter miejscowości idealnie nadających się do zwiedzania, podkreślają okoliczne kościoły i miejska zabudowa. Do Segetyńskiej Riwieri należy także Seget Vranjici, a dogodny wypoczynek zapewniają luksusowe apartamenty i pensjonaty nad samym morzem. Dodatkowym atutem są prywatne, naturalne plaże, na których można wypoczywać bez skrępowania.

Selce – do niewielkiej miejscowości z małą przystanią, promenadą i nadmorską plażą, zazwyczaj przyjeżdża więcej turystów niż jest miejsc noclegowych. Świadczy to jedynie o niezwykłej popularności, a co za tym idzie, doskonałej infrastrukturze turystycznej i wspaniałych warunkach przyciągających miłośników morskich kąpiei.

Trpanj – miejscowość na półwyspie Peljesac słynie z uzdrowskiego charakteru, a znajdujące się tam borowiny pomogą uporać się z dolegliwościami reumatycznymi. Kurort jest wyjątkowo spokojny, ale

niekoniecznie nudny. Niewątpliwą atrakcją jest z pewnością tzw. europejski Chiński Mur, czyli pięciokilometrowe, monumentalne fortyfikacje obronne. Znajduje się tam również kilka żwirowych plaż, które regularnie odwiedzają turyści z innych miejscowości. Rozwinięte trasy rowerowe i piesze idealnie wypełniają wolny czas, natomiast całe wybrzeże doskonale nadaje się do uprawiania windsurfingu i pływania na nartach wodnych.

Tucepi – miejscowość usytuowana jest niedaleko żwirowej plaży ciągnącej się wzdłuż Kanału Brackiego, który jest znanym szlakiem żeglarskim i przyciąga miłośników windsurfingu. Miejsca do uprawiania innych sportów wodnych również nie zabraknie, gdyż miejscowa plaża liczy sobie kilka kilometrów długości.

Vela Luka – duże miasto słynące z wielkich stoczni i portu, w którym można podziwiać nowoczesne kutry rybackie. Do największych atrakcji turystycznych w okolicy należy jaskinia Vela Spilja oraz okoliczne wysepki Osjak i Proizd.

Veli Losinj – malowniczy kurort, w którym czas zatrzymał się w miejscu. Nastrojowy stary port pełen jest kawiarenek i restauracji, w których można spędzić wolny czas, a także niejedną sympatyczną wieczór.

Zivogosce – uroczy kurort wabiący turystów pięknymi plażami uformowanymi z kamyczków, krystalicznie czystą wodą oraz sosnowym lasem dającym schronienie przed upałem. Doskonałe zakwaterowanie oferują hotele, apartamenty i autocamping.

Kuchnia

Wybierając się do Chorwacji warto zapoznać się z takimi słowami jak gostionice (nieduże rodzinne restauracje), konoby (winiarnie) i kafany (kawiarnie), gdyż tam będziemy zachwycać się chorwacką kuchnią. Kraj o tak burzliwej historii leżący w sercu Europy, nie ustrzegł się różnych wpływów kulturowych, a zatem oferuje kuchnię niezwykle różnorodną, z mieszanką smaków śródziemnomorskich, środkowoeuropejskich i słowiańskich. Śniadania podawane są między godziną 7 a 10 i towarzyszy im przeważnie kawa pijana bez mleka lub po turecku. Obiad (rucak) podawany przeważnie między godziną 13 a 15 składa się zazwyczaj z pierwszego i drugiego dania, po których można rozkoszować się deserem (niektóre desery przywędrowały z Węgier, np.: sernik i makowiec). Kolacja, która bywa równie obfita jak obiad i podawana jest najczęściej około 20. W chorwackiej kuchni ważne są przystawki, np.: prsut – wędzona lub suszona szynka podawana na zimno, paski syr – ser owczy z Wyspy Pag, gavrilocic salama – wędlina podobna do salami, no i oczywiście masline, czyli oliwki. Takie produkty w restauracjach serwowane są jako tzw. „zimny talerz”. Wśród zup wyróżnia się z pewnością riblia juha, czyli zupa rybna, a także juha od jenjetine z mięsa jagnięcego. Wśród lokalnych zup znana jest juha od krumpira – zagorska zupa ziemniaczana, natomiast w Dalmacji zupa dalmatyńska, przyrządzona z wywaru z kości, z makaronem i parmezanem oraz węgorz po dalmatyńsku, podany z pietruszką, czosnkiem i liściem laurowym.

Turyści bardzo często zachwycają się daniami mięsnymi, np.: pieczoną jagnięciną z ziemniakami, cielęciną i wieprzowiną z rusztu, a także mięsem wołowym duszonym w winie, serwowanym z makaronem. Najbardziej znanym i rozpoznawalnym na Półwyspie Bałkańskim daniem są cevapcici, pieczone pikantne wałeczki z mięsa wołowego lub wieprzowego, oraz pljeskavica, takie samo mięso, ale podane w postaci okrągłego kotleta. Chorwacka kuchnia słynie również z zapiekanek, ciekawy w smaku jest pilav – ryż z mięsem na ostro, djuvec – ryż z warzywami, m.in. z papryką, a także sarma – rodzaj gołąbków.

Po tak sytych posiłkach wskazane są doskonałe chorwackie wina. Najbardziej znane szczepy dla win czerwonych to merlot, teran i plavac, a dla białych malvazija, grk, posip i parc. Przykładowo Split oferuje turystom gustującym w winach swój lokalny produkt o nazwie Prosec. Browarnictwo jest w Chorwacji równie popularne, więc każdy piwosz może z powodzeniem rozglądać się browarem Karlovacka czy Ozujaska. Amatorzy mocniejszych trunków sięgną w tym czasie po wódkę rakija, cenioną slivovicę oraz

wiśniowy likier maraschino. Warto zaznaczyć, że większość chorwackich rodzin sama wyrabia trunki na własne potrzeby, więc czasami warto zapytać gospodarza czy nie ma jakiejś butelki na sprzedaż.

Na wybrzeżu i wyspach bardzo popularne są ryby: leszcz, karp, sola, smok morski. Wzięciem i dobrym smakiem cieszy się risotto z mątwą, ośmiornice, kalmary czy faszerowane kałamarnice. W Dalmacji, u nasady półwyspu Peljesac hoduje się musule – ostrygi. Wybrzeże ma swoją marendę, czyli lekki posiłek podawany koło godziny 11, składający się z ryb, sera i pieczywa. Paski sir to jeden z tradycyjnych produktów dalmatyńskiego wybrzeża, który swój smak zawdzięcza dzikim ziołom (przede wszystkim szaławii) i soli. W Dalmacji Południowej znaną potrawą jest Ravioli z Makarskiej. Są to słodkie smażone pierożki, nadziewane migdałami, wypieczone w piekarniku, posmarowane białkiem, a po upieczeniu posypane cukrem waniliowym i posiekanymi migdałami. Dalmacja ma oryginalną i innowacyjną kuchnię. Spełnia między innymi wymagania dietetyków, co jest jej zaletą. Ryby są podawane z warzywami, po wcześniejszym gotowaniu lub pieczeniu na grillu. Takie potrawy doprawia się oliwą z oliwek oraz lokalnymi ziołami. Kuchnia wysp ma swój odrębny sposób przyrządzania. Taki specyfik jak vitalac zjemy tylko na wyspach Hvar, Brac czy Korculi. Są to podroby jagnięce zapiekane w jelitach, coś na wzór polskiej kaszanki.

Wina i oliwa to produkty znane, cenione już w czasach antycznych. Wśród najslawniejszych dalmatyńskich win można wymienić Dingac i Postup, pochodzące z Półwyspu Peljesac, Grk z Korculi, a także Marastinę z Lastovo. Za półsłodkie wino deserowe uchodzi Prosek, natomiast turyści chwalą także brandy produkowane na bazie winogron lub ziół. Z Dalmacji pochodzi najbardziej znana odmiana chorwackiego wina – Plavac Mali.

Obyczaje

Chorwaci dbają o swoje tradycje, a także bardzo często pokazują, że narodowość jest bardzo ważna w życiu politycznym i społecznym. Są jednak bardzo otwarci i gościnni. Warto pamiętać, że przy zawieraniu nowych znajomości i przy pożegnaniu zwyczajem jest podawanie reki, ale podczas powitania nie całuje się kobiet w rękę. Chorwacka tradycja nakazuje, aby pan domu zaproponował gościom coś do jedzenia i picia. W takich sytuacjach lepiej nie odmawiać, nawet jeśli nie mamy na to ochoty, bo w oczach gospodarza wyjdziemy na osobę źle wychowaną. Jedną z największych gaf, jaką może popełnić turysta, to używanie nazwy Jugosławia zamiast Chorwacja. Mieszkańcy tego kraju raczej źle znoszą takie pomyłki, a także porównania z krajami bloku wschodniego. Dlatego też Chorwaci są wyczuleni na krytykowanie ich kraju.

Jednym z najstarszych obyczajów jest wyrabianie klepetaljke (kołatka) i cegrtaljke (grzechotka), a tyczy się to szczególnie Dalmacji i rejonu Konavle. Wygląd zabawek zależy od regionu, inne są te stworzone na wyspach, inne na stałym lądzie.

Ważnym zwyczajem, znanym już od starożytności jest picie wina. Wiąże się to z wiarą w uzdrowicielską moc tego napoju. Podczas Wielkanocy zaleca się pić jak najwięcej czerwonego wina, bez rozcieńczania go z wodą. Gospodynie obok tradycyjnych potraw przygotowują na święta dania wzmagające pragnienie, m.in. dorsza i kapustę. W ten sposób pomagają najbliższymi wypić więcej, a tym samym zapewnić sobie lepsze zdrowie.

Chorwaci słyną z tego, że uwielbiają tańczyć. Większość ludowych tańców rozpoczyna się statecznie i powolnie, przy akompaniamencie śpiewów, które stopniowo ustają, a melodia nabiera tempa. Tancerze początkowo tworzą koło, później tańczą w parach. Ważne są również tradycyjne stroje, zakładane jedynie od święta i podczas festiwali.

Charakterystycznym elementem nie tylko w kulturze chorwackiej, ale przede wszystkim w ubiorze jest krawat. Już w XVII wieku wymyślono tę niezbędną elegancjemu mężczyźnie część stroju. Legenda głosi, że początkowo był to dar od żon i narzeczonych żołnierzy, noszony jako pamiątka i dowód wierności wobec ukochanej. Podczas wojny trzydziestoletniej Francuzi przejęli ten element stroju i tzw. cravatte, stał się modnym dodatkiem do ubrań.

Na plażach nie ma jakichś większych rygorów. Opalanie się toples nie jest zabronione, a na w niektórych miejscach nawet można natrafić na nudystów. Pod tym względem Chorwacja jest swobodnym krajem.

W Chorwacji ok. 90 % społeczeństwa to katolicy, a Boże Narodzenie jest jednym z najważniejszych świąt, którego elementem jest tzw. przyjmowanie trzech wielkich pni, które symbolizują Trójcę Świętą, a

przynosi się je w wigilijny wieczór do domu i stawia na palenisku i później tym właśnie pniom przynosi się jedzenie ze stołu oraz wino. Chorwaci wierzą, że ogień z tych pni przyniesie dobro wszystkim domownikom. Pozostałe elementy tego obrządku to wykonywanie żłóbka oraz palenie świec. Obyczaje wielkanocne są różne w poszczególnych regionach, np.: w Dalmacji Południowej tradycyjne jajka barwi się na czerwono oraz ozdabia gwiazdą lub białą rozetą.

Aktywny wypoczynek

Chorwacja jest rajem dla miłośników aktywnego wypoczynku. Przejrzysta woda i sprzyjające temperatury to podstawowe zalety Adriatyku, z których najbardziej zadowolone są osoby miłujące nurkowanie. W podwodnych eskapadach nie zabraknie wraków pochodzących z okresu II wojny światowej lub fenickiej inwazji, a także jaskiń i podwodnych grot. Nurkowanie wymaga uprawnień i licencji, więc warto pomyśleć wcześniej o odpowiednich dokumentach, niemniej w wielu szkółkach nurkowania takie pozwolenia nie są potrzebne. Nie brakuje również miejsc do uprawiania windsurfingu. Niektóre plaże cieszą się popularnością ze względu na korzystne wiatry i odpowiednie fale. Najbardziej znane miejscowości dla tego typu sportu to Baska i Punat na Wyspie Krk, Viganj na półwyspie Peljesac i Bol na Bracu. Wybrzeże Adriatyku w Chorwacji doskonale nadaje się do uprawiania żeglarstwa i pozostałych sportów wodnych. Przy plażach pełno jest wypożyczalni sprzętów wodnych, takich jak skutery czy łodzie motorowe, kajaki, rowery wodne, żaglówkę można wynająć w każdym porcie. Wielbiciele trudnych wyzwań z pewnością zainteresują się wspinaczką górską, np.: Velika Paklenica w paśmie Velebit to znane miejsce przyciągające co roku alpinistów z całego świata. Niezwykle popularne są także spływy rzekami oraz rafting, które oferują biura turystyczne. Dla spragnionych mocny wrażeń organizowane są także skoki na bungee, a także rozwinięta jest baza dla uprawiających paralotniarstwo.

Wycieczki Fakultatywne

Dubrownik – nie bez powodu przepiękne miasto nosi zasłużone miano perły Adriatyku. Choć nie jest to potężny port, jego położenie w malowniczej zatoce sprawia, że turyści odwiedzający miasto po raz pierwszy, będą chcieli wracać do niego, gdy tylko nadarzy się taka okazja. Dubrownik nie przypadkowo trafił też na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO za sprawą zabytków o wyjątkowym znaczeniu dla historii i kultury Chorwacji. W oczy rzucają się imponujące mury obronne oraz potężne, wręcz majestatyczne bramy wjazdowe, przez które dociera się na przepiękną starówkę. Wśród brukowanych uliczek kamiennego labiryntu turyści znajdują liczne trasy spacerowe poprowadzone tematycznie pomiędzy poszczególnymi zabytkami. Dubrownik zadziwia, a nawet uwodzi architektonicznym urokiem wyniosłych budowli. Miasto będące jednocześnie portem od początku swojej historii miało strategiczne znaczenie. Mury obronne wznoszono do końca XVII wieku w obawie przed najazdami Arabów, Macedończyków, Serbów czy Bułgarów. Po okresie panowania Bizancjum, do rozwoju miasta przyczynił się handel morski, spowodowany wyprawami krzyżowymi. Dzięki licznym traktatom i podbojom obszar Dubrownika powiększył się znacznie, a pod jego panowaniem znalazły się wyspy Mljet, Lastovo i Lokrum oraz Wyspy Elafickie. Złoty okres przypada na czasy Republiki Dubrownickiej, kiedy głównym źródłem dobrobytu była gospodarka morska i okręty przemierzające basen Morza Śródziemnego. Wtedy miasto rozkwitło na dobre, a architektura, literatura, malarstwo, muzyka i nauki ścisłe przeżywały swój najpiękniejszy okres, co widać po dzień dzisiejszy. Warto zwiedzić główne ulice starego miasta, na których pełno jest turystów różnych narodowości. Wielu z nich strudzonych wielogodzinnym zwiedzaniem odpoczywa później pod Wielką Fontanną Onufrego, od której odchodzi Placa – reprezentacyjna ulica starego miasta. Liczne kościoły, świątynie, synagogi, pałace i katedry to atrakcje, na których zwiedzaniu czas płynie bardzo szybko, ale fascynująco. W lipcu i sierpniu można natknąć się na Dubrownicki Festiwal Teatralny, który przyciąga turystów spragnionych kulturalnych uniesień. Plaże w Dubrowniku nie są co prawda tak urocze jak w pozostałej części kraju, niemniej mieszkańcy mają swoje ulubione kąpieliska, z których korzystają także turyści. Zazwyczaj są to proste zejścia do wody przy betonowym brzegu, aczkolwiek poza granicami starówki można znaleźć kilka świetnych plaż i skalistych zatoczek kąpielowych.

Split – dalmatyńska metropolia, będąca po Zagrzebiu drugim co do wielkości miastem w kraju. Główną atrakcją jest słynny pałac rzymskiego cesarza Dioklecjana, w obrębie którego znajduje się ponad dwieście budynków. Miejsce to może fascynować i zachwycać, niemniej podczas zwiedzania starówki można zaobserwować wpływy wielu kultur, goszczących w Splicie w trakcie wielowiekowej historii. Na uwagę zasługuje przykładowo Katedra św. Dujama i Świątynia Jupitera, natomiast mijając na północy sławną Złotą Bramę, można dotrzeć do znanego pomnika Grgura Ninskiego. Jeżeli ktoś się zmęczy miejskim zgiełkiem, może odpocząć na wzgórzu-półwyspie Marjan, gdzie znajduje się świątynia Diany i przepiękny las chroniący przed promieniami słonecznymi. Chociaż Split jest miastem przemysłowym, może pozytywnie zaskoczyć ciekawymi miejscami do zrobienia zakupów.

Trogir – kolejne miasto w Chorwacji wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jest idealnym celem jednodniowej wyprawy. Trogir zachwyca wzorcowym przykładem średniowiecznej zabudowy i wyjątkowym położeniem starówki na przybrzeżnej wysepce w kształcie głowy żmii, wyglądającej imponująco na widokówkach. Z obu stron prowadzą do niej mosty, zabudowa jest tam zwarta, uliczki bardzo wąskie i kręte, a spacer nimi i wizyta w klimatycznych restauracyjkach z pewnością na długo zapadnie w pamięci. Tak malownicze elementy jak pozostałości potężnych murów obronnych czy wysadzana palmami promenada, przy której cumują statki wycieczkowe, sprawiają turystom najwięcej wakacyjnych wrażeń. Warto również odwiedzić urokliwe miasto choćby z powodu trwających cały sezon imprez związanych z Trogirskim Latem Kulturalnym. Wśród najważniejszych zabytków należy wymienić Katedrę św. Wawrzyńca, którą zaczęto budować w 1123 roku, tuż po najeździe Saracenów. Konsekwencją skomplikowanej historii jest udana kombinacja stylów architektonicznych, począwszy od romańskiego, a na barokowym skończywszy. Z kolei fasada romańskiego ratusza nasuwa skojarzenia z weneckimi pałacami znajdującymi się na Półwyspie Apenińskim. Godna uwagi jest Loggia Miejska, a także Brama Morska i Lądowa, przez które wchodzi się na starówkę. Zwieńczeniem spaceru jest twierdza Kamerlengo znajdująca się w południowo-zachodnim narożniku, do której dotrzeć można zachwycającą promenadą pełną palm i kawiarnianych stolików. Trogir uchodzi za małą Wenecję w środku Dalmacji, gdzie turystyka jest głównym źródłem dochodu.

Zupa Dubrovacka – nabrzeżny region położony nieopodal Dubrownika jest chętnie odwiedzany przez turystów zauroczonych nietypową przyrodą. Malowniczą dolinę porośniętą tropikalnymi gatunkami drzew z jednej strony otaczają góry, natomiast z drugiej błękitne wody Adriatyku rozbijające się o wybrzeże, w które wgryza się przepiękna zatoka. Wyjątkowa kraina usiana jest hotelami o różnym standardzie, można tam próbować lokalnych potraw, a wypoczynek gwarantuje kilkadziesiąt malowniczo położonych plaż. Najważniejszymi miejscowościami Zypy Dubrovackiej są: Kupari, Srebreno i Mlini.

Wyspy Elafickie – dzięki bliskiemu położeniu na północny-zachód od Dubrownika, wyjątkowy archipelag jest doskonałym celem jednodniowej wycieczki. Można się tam dostać dzięki przeprawie promowej Dubrownik-Kolocep-Lopud-Sipanska Luka. Największą wyspę – Sipan, porastają gaje oliwne i figowe, a w malowniczo położonych miejscowościach zachowało się sporo średniowiecznych zabytków. Przepiękny jest Lopud – skrawek lądu porośnięty niezwykle bujną roślinnością. Po wyspie nie mogą jeździć samochody, co zapewnia wymarzony spokój, którym można delektować się na piaszczystych plażach. Z pozostałości twierdzy Sutvrac rozpościerają się niezapomniane widoki na okolicę, więc warto wziąć z sobą aparat fotograficzny. Wycieczkę na wyspę najlepiej ukoronować kąpielą w piaszczystej zatoce Sunj.

Zadar – miasto funkcjonujące na mapie Chorwacji jako ważny przystanek turystyczny. Jest to wielkie centrum gospodarcze i kulturalne, z ponad 3 tys. letnią historią i wieloma ciekawymi atrakcjami. Wczasowicze chętnie zwiedzają dobrze zachowaną starówkę pamiętającą czasy rzymskie oraz wypoczywają na okolicznych plażach, których w okolicy nie brakuje. Z racji tego, że Zadar przeżywał rozkwit w XI wieku styl architektury starożytnej miesza się ze sztuką chrześcijańską, która pozostawiła po sobie wspaniałe budowle w postaci kościołów, katedr i majestatycznych placów, gdzie turyści będą mogli wypoczywać po wyczerpujących wędrówkach i spacerach. Na terenie historycznej starówki, którą najlepiej zacząć zwiedzać od strony Bramy Lądowej można znaleźć około 30 kościołów z różnych epok. Ścisłe centrum miasta wyznacza rzymskie forum o wymiarach zbliżonych do boiska piłkarskiego.

Znajduje się tam mnóstwo restauracji i ogródków, w których można spocząć po zwiedzeniu: olbrzymiego kościoła św. Donata, zachwycającego swoim niecodziennym, cylindrycznym kształtem, monumentalnej katedry św. Anastazji oraz cerkwi św. Eliasza ze średniowiecznym rodowodem. W każdym historycznym mieście uwagę turystów przyciągają mury obronne, a takich fortyfikacji nie brakuje i w Zadarze. Brama Morska prowadzi do starówki, a zaraz za nią zainteresowani historią turyści będą mogli zgłębić wiedzę o Chorwacji w Muzeum Narodowym. Dreszcz po plecach przejdzie spacerowiczom docierającym w okolice Trgu Petra Zoranica, gdzie ustawiono rzymską kolumnę, używaną przez Wenecjan jako pręgierz. Warto też zajrzeć na plac Pięciu Studni, skąd niedaleko jest do wspaniałego miejskiego parku Perivoj kraljice Jelene-Madijevke. Wielki zielony teren stworzony z dawnej cytadeli jest idealnym miejscem na zwieńczenie zwiedzania i odpoczynek w cieniu pięknych drzew. Stolica regionu oferuje również liczne rozrywki, rozchulane bary i puby, w których można spędzić miłe wieczory oraz dogodne hotele idealnie relaksujące po dziennych i nocnych eskapadach.

Biograd na Moru – znana i ciekawa miejscowość leży na południe od Zadaru, w pobliżu parków narodowych, archipelagu Kornati, parku Paklenica w górach, wodospadów Krka oraz jeziora Vrana. Dzięki doskonałej bazie noclegowej jest to świetny punkt wypadowy do tych miejsc. Również w samym mieście można znaleźć kilka ciekawych atrakcji. Historię regionu warto poznać w miejscowym muzeum, natomiast głównym zabytkiem jest bazylika św. Jana z XI wieku.

Szybenik – najmłodsze miasto wybrzeża, które w odróżnieniu od innych dalmatyńskich miast zbudowanych przez Greków czy Rzymian, założyli chorwaccy królowie. Bez wątpienia katedra św. Jakuba jest najpiękniejszą budowlą godną odwiedzenia, niemniej popularnością zwiedzających cieszy się także renesansowy ratusz, pałac Biskupi i Książęcy oraz klasztor Franciszkanów. W mieście można również zwiedzić szereg twierdz, gdyż ze względu na swoją historię, jest to silnie ufortyfikowana miejscowość. Ciekawscy turyści mogą popłynąć na okoliczną Wyspę Krapanj z muzeum gąbek, a po powrocie wolny czas wypełni im puszna kolacja w zaciszu sympatycznej tawerny.

Park Narodowy Krka – na północ od Szybenika znajduje się ciekawy rezerwat przyrody, obejmujący swym zasięgiem większy odcinek rzeki Krka biorącej swój początek w Górach Dynarskich. Jest to jedno z najbardziej malowniczych miejsc w Dalmacji, z tzw. zjawiskami krasowymi oraz ciągiem wodospadów i dolin rzecznych przybierających w niektórych miejscach postać kanionu. Turyści mogą podziwiać nie tylko przyrodę, ale także majestatycznie położone klasztory na wyspie Visovac i na północ od wodospadu Roski slap. Bez wątpienia jest to jeden z ciekawszych zakątków tej części Chorwacji, o którym warto pamiętać podczas podróży.

Vransko Jezero – turyści podróżujący z miejscowości Biograd do Szybenik powinni zatrzymać się w miasteczku Vrana, by zobaczyć największe naturalne jezioro w Chorwacji. Przebiegają tam liczne ścieżki piesze i rowerowe, na których można podziwiać piękno akwenu i przy okazji zrzucić zbędne kalorie. Vransko położone jest niedaleko morza i w okresie dużych przyływów wlewa się do niego morska woda. Nie przeszkadza to jednak występowaniu typowo słodkowodnych gatunków ryb takich jak pstrąg, sum, lin, karaś czy węgorz, które można skosztować w lokalnych smażalniach. W samym Vranie natomiast warto zobaczyć nietypowy w tych stronach zabytek – karawanseraj – turecki zajazd dla karawan.

Park Narodowy Paklenica – malowniczy zakątek jest z pewnością wart odwiedzenia dzięki ujmującemu położeniu w paśmie górskim Velebit, należącym do Gór Dynarskich. Najwyższe masywy podcięte są przepięknymi wąwozami, które znalazły się w granicach parku, a obszar dzięki wyjątkowym warunkom przyrodniczym uznano za rezerwat biosfery UNESCO. Piękne widoki przyciągają miłośników turystyki pieszej i wspinaczki skałkowej, a w wyższych partiach można napotkać żyjące w tym rejonie orły. Paklenica oferuje gęstą sieć szlaków turystycznych oraz wspaniałe tereny poprzecinane kanionami, w których można natknąć się na bunkry wydrążone w skałach jeszcze za czasów armii jugosłowiańskiej. Na trasie znajduje się wiele schronisk, będących doskonałą bazą wypadową na szlaki pełne niezapomnianych widoków i wakacyjnych przygód.

Góry Velebit – najdłuższy masyw Gór Dynarskich w Chorwacji, objęty parkiem narodowym i rezerwatem biosfery UNESCO. Dzięki licznym jaskiniom i pięknym widokom góry doskonale nadają się do turystyki pieszej i rowerowej oraz wspinaczki. Mniej wymagający turyści mogą z powodzeniem zdobywać nieco niższe partie górskie, z których rozpościerają się również malownicze widoki, a czas spędzony na świetnie przygotowanych szlakach z pewnością będzie należał do niezwykle udanych.

Wyspa Ciovo – na wyspie połączonej ruchomym mostem z Trogirem znajduje się kilka urokliwych miasteczek, takich jak Okrug Donji, Okrug Gornji, Arbanija, Slatine czy Zedno. Każde z nich ma swój indywidualny charakter i do każdego warto zajrzeć, chociażby po to, żeby poczuć wyspiarski klimat. Na południowo-wschodniej stronie wyspy znajduje się malowniczo położony klasztor Gospa Prizidnica, którego okolica naszpikowana jest stromymi urwiskami, a kwitnące agawy i bujna roślinność czynią to miejsce magicznym. Wyspa jest przedłużeniem Trogiru, a więc oferuje szeroki wachlarz możliwości wypoczynku, plażowania, rekreacji oraz zwiedzania historycznych zabytków. Urocze i ustronne zatoczki z pewnością uczynią urlop niezapomnianym.

Wyspa Solta – dogodne położenie, piękne plaże, urocze zatoczki, mnóstwo niewielkich wysepek dookoła oraz niezwykle spokojna atmosfera – na Soltę wybierają się turyści poszukujący odpoczynku od głośniejszych kurortów i dużych miast chorwackiego wybrzeża. Wyspa charakteryzuje się również przyjemną, wiejską architekturą, w jej urokliwych zakątkach można odnaleźć prehistoryczne ruiny, rzymskie mozaiki oraz wczesnochrześcijańskie budowle schowane wśród drzew oliwnych i figowych. Solta jest trzynastą co do wielkości wyspą Adriatyku położoną naprzeciw Dalmacji Południowej oraz w sąsiedztwie wysp Brac, Hvar i Vis, jej długość wynosi 19 km, a wewnątrz charakteryzuje się bujną roślinnością, wzgórzami i krasowym krajobrazem. Na wybrzeżu dominują liczne zatoczki kąpielowe i naturalne plaże, a największymi zatokami są Rogac i Necujam wcinające się w ląd na północno-wschodnim wybrzeżu. Najciekawszym miejscem jest tam Maslinica – rybacka osada położona przy malowniczym porcie z widokiem na małe wysepki, na które warto popłynąć wynajętą łodzią lub taksówką wodną. W sąsiedztwie kurortu znajduje się kilka żwirowych plaż (jedna z nich została wyróżniona Błękitną Flagą) i niewielkich zatoczek również ze żwirowym nabrzeżem. W wolnych chwilach warto spacerować po wyspie, na której nie brakuje romantycznych dolin i niesamowitych widoków. W okolicy kurortu można żeglować, nurkować i łowić ryby, a wypoczynek gwarantuje przyzwoita baza noclegowa. Latem w miejscowości odbywają się atrakcyjne festyny i koncerty, a obiady najlepiej smakują w restauracji zajmującej część zabytkowego zamku. Po plażowaniu warto wybrać się na sąsiednią wysepkę Stipanska, by przespacerować się wśród ruin chrześcijańskiej bazyliki.

Wyspa Brac – największa wyspa dalmatyńska rozciągająca się kilka kilometrów na południe od Splitu jest idealnym miejscem na spędzenie całego urlopu lub przynajmniej jednego dnia. Od stałego lądu wyspę oddziela kanał Bracki o szerokości 5-12 km, po którym regularnie kursują promy. Malownicze wioski znajdują się na północnym wybrzeżu, południe jest natomiast górzyste i w swej naturze bardziej surowe, z najwyższym szczytem na adriatyckich wyspach – Vidova gora, osiągającym wysokość 778 m n.p.m. Malowniczy pejzaż wyspy Brac tworzą tajemnicze lasy piniowe, śródziemnomorska roślinność zwana makią oraz zjawiska krasowe dominujące na południowym wybrzeżu, z białymi ścianami opadającymi wprost do wody. Ciekawostką jest fakt, że z wydobywanego na wyspie marmuru powstał np.: Plac Dioklecjana w Splicie, Wiedeńska Opera czy Biały Dom w Waszyngtonie. Na wyspie lata są wyjątkowo słoneczne, a łagodny klimat przyciąga głównie turystów spragnionych wypoczynku i kąpiei słonecznych. Najczęściej odwiedzanym miastem wyspy jest Bol, a najbardziej znaną plażą tego regionu turystycznego, znajdującą się właśnie w tej miejscowości jest Zlatni rat, czyli Złoty Róg goszczący często na widokówkach. Przyjemnym kurortem przyciągającym turystów jest Supetar i właśnie do niego docierają promy ze Splitu. Dzięki przyzwoitej komunikacji autobusowej tą miejscowość można potraktować jako doskonałą bazę wypadową w pozostałe rejony wyspy. Malowniczo położona jest Lozisa i Milna, a wiele atrakcji turyści znajdą w Selce oraz w miejscowości Sumartin, której okolica kusi zatoczkami idealnymi do kąpiei. Do najciekawszych miejsc można zaliczyć Murvicę, gdzie znajdują się grotty skalne – między innymi Smocza Jaskinia z wnętrzami ozdobionymi płaskorzeźbami poświęconymi walce dobra ze złem. Warto także dotrzeć do tajemniczej Pustelni Blaca, która pomimo iż jest położona nad trudnodostępnym urwiskiem, oferuje szereg turystycznych doznań.

Wyspa Hvar – najdłuższa wyspa w Dalmacji rozciąga się zaledwie kilka kilometrów od wybrzeża i dzięki swoim urokliwym względom jest bardzo popularnym kierunkiem turystycznym. Spragnieni wypoczynku letnicy znajdą tam mnóstwo zatoczek kąpielowych, ustronne plaże, kolorową roślinność, a także doskonale rozwiniętą infrastrukturę. Hvar określa się „lawendową wyspą” pełną pięknych widoków i niebezpiecznych dróg, co jest przestrożą dla zmotoryzowanych turystów. Na szczęście drogi to jedyny minus tego uroczonego zakątka. Plusem godnym uwagi jest największe nasłonecznienie w skali całej Chorwacji, przez co wyspa jest atrakcyjna nawet zimą i nosi miano „chorwackiej Madery”. Zwiedzić można dwa główne miasta: Hvar na południowym wybrzeżu, w zachodniej części wyspy oraz Stari Grad na północy. Na wyspę można dostać się z portu w Splicie, Dverniku i Sucuraj, a ciekawostką transportową są pływające tam w okresie letnim szybkie katamarany.

Wyspa Vis – naturalne piękno, cisza i spokój to główne atuty przyciągające na wyspę spragnionych wypoczynku turystów. Vis położona jest za wyspami Hvar i Korcula, ale nie umniejsza to jej walorów turystycznych, ponieważ wybrzeże bogate jest w liczne zatoczki, w których można zażywać kąpiele słonecznych. Wyspę można zwiedzić poruszając się pieszo wysadzaną palmami drogą poprowadzoną wzdłuż wybrzeża, przy której znajdują się okazałe wille. Vis jest słonecznym rajem bogatym w śródziemnomorskie owoce, zioła i winorośle. Wyspiarze żyją tam z uprawy drzew oliwnych, winogron oraz rybołówstwa, a także trudnią się wyrobem lokalnego wina. Niezapomniany krajobraz podkreślają trzy łańcuchy górskie, między którymi rozpościerają się skaliste pola. Kolorowe zatoki i piękne plaże gwarantują relaks i wymarzony odpoczynek, z którego bez ograniczeń korzystają turyści rezydujący w prywatnych domach i kwaterach. Atrakcją turystyczną, której mogą temu regionowi pozazdrościć inne wyspy, jest słynna Błękitna Jaskinia, a także słynne wyścigi kajakarskie. Zaciekawieni historią turyści mogą zajrzeć do sławnej Titovej spliji znajdującej się na zboczu góry Hum, w której znajdował się sztab generalny znanego w Chorwacji generała Tito. Kilka promów łączy Komizę na Vis, ze Splitem lub Hwarem, a na wyspę organizowane są często jednodniowe wycieczki. Najciekawszą miejscowością jest Vis, gdzie zachowało się sporo zabytków z pradawnych okresów, które mija się podczas spaceru brukowanymi uliczkami, a ich historię przybliży wizyta w Muzeum Archeologicznym. Obok miasta, w głębi zatoki, znajdują się piaszczyste i kamieniste plaże, których wybór zapewni wspaniałą zabawę zarówno rodzinom z dziećmi, jak i turystom z zamiłowaniem uprawiającym nurkowanie. Miasto jest raczej spokojnym kurortem, w którym można skosztować lokalnych win i miło spędzić czas w tawernie Vatica.

Wyspa Korcula – jedna z piękniejszych wysp Chorwacji, rozciągająca się równolegle do półwyspu Peljesac, na 47 km długości. Władze miasta Korcula uparcie utrzymują, że właśnie tam urodził się Marco Polo, a jego dom znajduje się bezpośrednio w sąsiedztwie katedry św. Marka. Na wyspie można podziwiać blisko 200 zatok, które tworzą wspaniałe wyprofilowaną linię brzegową. Korcula zachwyca także cudownymi krajobrazami, które można podziwiać żeglując wokół 48 wysepek znajdujących się w pobliżu wyspy. Raj dla turystów pokrywa bujna roślinność, turyści znajdą tam setki gatunków ziół aromatycznych, plantacje oliwek, winogron i piękne lasy iglaste poprzecinane trasami spacerowymi. Na wyspie znajduje się wspaniałe średniowieczne miasto o tej samej nazwie, które słynie z tego, że tylko tam tańczy się wojenny taniec „moreska” sprowadzony przez Hiszpanów.

Wyspa Lastovo – jedna z najpiękniejszych wysp Adriatyku i z racji swojego położenia jest najdalej wysuniętą na południowy zachód zamieszkaną wyspą Chorwacji, która za czasów byłej Jugosławii była niedostępna dla turystów. Gdy już pozwolono ją zwiedzać, miłośnicy podróży uznali jej krajobraz pokryty lesistymi dolinami nad którymi góruje blisko 50 pagórków za baśniowy. Nad samym wybrzeżem można znaleźć mnóstwo przepięknych zatoczek, natomiast śródziemnomorskie miasteczka potrafią zadziwić ciekawą architekturą. Miejscowi rybacy znani są z połowu ogromnych langust, a właśnie od włoskiego określenia tego gatunku pochodzi nazwa wyspy. W zamierzchłych czasach wyspa była kolonią grecką i nazywała się Ladesta, później okupowali ją Rzymianie, Neretwianie, Wenecjanie, w końcu Włosi. Dla wszystkich władców Lastovo była ważnym miejscem strategicznym i chociaż nigdy nie stała się prawdziwą twierdzą, pozostałości zabytkowych budowli można zwiedzać i dziś. Od Korculi wyspę oddziela Lastovski kanal, a na jej terenie znajdują się dwie główne miejscowości: Lastovo i Ubli. Większość ładu jest bezludna i dzika, niemniej ciekawe i atrakcyjne dla turystów jest zwirowe wybrzeże,

na którym również można znaleźć piaszczyste plaże i malownicze, idealnie nadające się do kąpieli zatoczki. Wyspa uchodzi za raj dla turystów szukających spokoju i romantycznych uniesień, a z racji tego, że jest skomunikowana z okolicznymi wyspami i lądem (połączenia promowe Uble – Vela Luka – Hvar – Split), stanowi doskonałą bazę do wycieczek fakultatywnych.

Wyspa Mljet – jedna z najprzyjemniejszych wysp na Adriatyku, na której turyści znajdą wyjątkową ciszę i spokój, gdyż nie ma tam przemysłu ani wielkich kompleksów turystycznych. Walory wyspy doceniono zakładając w jej zachodniej części park narodowy, który jest lokalną atrakcją turystyczną. Wyspa usytuowana jest na południe od półwyspu Peljesac, a największą osadą jest Babino Polje. Ciekawostką jest fakt, że wyspa pojawia się w homerowskiej Odysei, a sam Odyseusz zepchnięty na nią przez Posejdona miał spędzić tam 7 lat. Według innej legendy statek, którym płynął św. Paweł zatonął w okolicy wyspy, a mieszkańcy do dziś używają imienia świętego w wyrażeniach, modlitwach i przysłowiach. Na wyspę można dostać się promem wypływającym z Dubrownika, Trstenika i z Korculi. Najlepiej poruszać się tam pieszo, ale można też wynająć samochód. Najpiękniejsza plaża na wyspie znajduje się w miejscowości Saplunara.

Wyspy Paklińskie – archipelag złożony z 20 wysp można podziwiać między innymi z miasta Hvar. Dużą popularnością cieszy się największa Wyspa św. Klemensa oferująca odpoczynek od wielkomiejskiego hałasu. Podróż taksówką wodną lub wynajętą łodzią trwa zaledwie 30 min., a na wyspie można podziwiać bujną i dziką roślinność, smakować wyspiarskich specjałów w przytulnych restauracjach oraz pływać i nurkować w małych zatoczkach, których pełno jest w okolicy. Miłośnicy botaniki znajdą coś dla siebie w egzotycznym ogrodzie pełnym kaktusów, eukaliptusów, drzew oliwnych oraz innych roślin aromatycznych, w tym rozmarynu i lawendy. Okolica jest atrakcyjna dla uprawiających nurkowanie, ponieważ na dnie Adriatyku leży mnóstwo wraków udostępnionych do podwodnych eksploracji. Również miłośnicy żeglarstwa będą zachwyceni, gdyż przybrzeżna marina należy do jednych z najpiękniejszych na wyspach i może pomieścić mnóstwo łodzi.

Wyspa Koločep – niewielka wyspa położona jest zaledwie kilka kilometrów od Dubrownika, dzięki czemu jest przyjemnym celem krótkiej wyprawy. Znajdują się na niej tylko dwie miejscowości, ale potrafią zuroczyć wyspiarskim klimatem. Można tam znaleźć kilka piaszczystych i kamienistych plaż, restauracje serwujące owoce morza oraz leśny rezerwat, w którym rosną unikalne pinie i drzewa oliwkowe, a wcinające się w linię brzegową zatoczki zapewniają niezapomniane widoki. Dopelnieniem atrakcji turystycznych są pozostałości z czasów rzymskich oraz zabytki średniowieczne, które można podziwiać w trakcie pieszych wędrówek. W lokalnej marinie warto zapytać o wycieczki organizowane na południe wyspy, do najemniczych grot skalnych.

Wycieczka do Bośni i Hercegowiny

Mostar – jedna z najciekawszych atrakcji turystycznych Bośni i Hercegowiny i największe miasto tzw. żupani hercegowińsko-neretwiańskiej. Stolica regionu turystycznego Hercegowina bardzo szybko podniosła się po wojnach na Bałkanach i zaprasza do siebie interesującymi zabytkami. Tereny obecnego miasta zamieszkiwane były już w czasach rzymskich, chociaż pierwsza nazwa pochodząca od „mostari”, czyli opiekunów średniowiecznego Starego Mostu, pojawiła się dopiero w tureckich zapiskach z XV w. Mostar stał się jednocześnie militarnym i ekonomicznym ośrodkiem otomańskim na terytorium Hercegowiny. Wtedy powstała turecka twierdza, drewniany most zastąpiono kamienną konstrukcją i zaczęły pojawiać się liczne karawany podążające z chorwackiej Dalmacji w głąb kontynentu. Dlatego też Mostar po dziś dzień ma handlowy charakter widoczny w ulicznych zakamarkach. W wieku XVI i XVII powstało wiele meczetów oraz szkół muzułmańskich zwanych medresami, chociaż rozbudowę miasta przerwało powstanie antytureckie z 1875 r, po upadku którego Mostar przeszedł pod panowanie Austro-Węgier i w rękach austriackich pozostawał do zakończenia I wojny światowej. Z kolei po II wojnie światowej Mostar wraz terenami Hercegowiny wszedł w skład Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców, by trafić później do targanej konfliktami Jugosławii. Bratobójcze walki z początku lat dziewięćdziesiątych XX w. między Bośniakami, Chorwatami i Serbami zrównały z ziemią prawie wszystkie świątynie i zniszczyły większość miasta, w tym zabytkowy most. Po ustabilizowaniu sytuacji i

zakończeniu konfliktów bałkańskich Mostar zaczął odzyskiwać znaczenie polityczne, gospodarcze i kulturowe, stając się najciekawszą atrakcją turystyczną w regionie i przystankiem dla turystów podróżujących nad Adriatyk. Pieczołowicie został odbudowany Stary Most symbolizujący bratobójczą walkę i wojnę na Bałkanach, chociaż obecnie zamiast zwaśnionych mieszkańców miasta na oslepiająco białym, marmurowym, dumnie przęcącym się łuku łączącym brzegi Neretwy można spotkać spacerujących turystów i śmiałków organizujących w lecie skoki do wody z dużej wysokości. Współczesna kompozycja dopełniona jest wieżami strażniczymi, w których znajdują się muzea poświęcone najnowszej historii miasta (prezentujące między innymi moment zniszczenia mostu) oraz zabytkowe arsenały. Po zobaczeniu mrozącego krew w żyłach konkursu na „Ikara Mostaru” można zwiedzić ruiny starego fortu tureckiego oraz stare miasto. Spacer wąskimi, brukowanymi uliczkami pełnymi restauracji, kawiarni i sklepików z orientalnymi różnościami przypomina zwiedzanie tureckich miast. Najwięcej przytulnych knajpek schowanych w podwórkach i za kolorowymi zasłonami oraz warsztatów rzemieślniczych znajduje się w turystycznej uliczce Kujundziluk, której nazwa pochodzi od „kotlarzy”, a jej największą atrakcją jest Dom Turecki z XVII w. Malowidła i dekoracje ścienne zachowały się w meczecie Koskin Mehmeda-paszy pochodzącym z 1617 r., z kolei najokazalej prezentuje się meczet Karadoz-bega z wysokim minaretem i ogromną kopułą. Wśród pozostałych interesujących świątyń wyróżnić można: XIX-wieczną, ortodoksyjną cerkiew Marii Dziewicy, odbudowaną po wojnie cerkiew Najświętszej Bogurodzicy, meczet Nesuh-agi Vucjakovicia z niewielkim cmentarzem i wybudowaną w ostatnich latach katolicką katedrę. Najstarszym zabytkiem Mostaru jest Krzywy Most zbudowany przez tureckiego architekta, skąd najlepiej widać prawy dopływ Neretwy otoczonej starymi młynami. Z racji ogromnej popularności miasta powstało dużo miejsc noclegowych, z których korzystają najczęściej turyści pragnący poczuć wieczorną atmosferę wielokulturowych uliczek wśród których krąży orientalny duch. Przy wjeździe na terytorium Bośni i Hercegowiny należy posiadać paszport.

Medjugorie – do ważnego sanktuarium i miejsca objawień zjeżdżają co roku nie tylko liczni pielgrzymi, ale także turyści zainteresowani tajemniczym a zarazem interesującym kultem Matki Boskiej. Sama nazwa „międzygórze” odnosi się do wioski położonej na wysokości 2 tys. m n.p.m. zamieszkiwanej od VI w. przez Chorwatów. W roku 1892 wybudowano tam pierwsze duszpasterstwo św. Jakuba, patrona obejmującego opieką pielgrzymów. Pierwsze objawienie miało miejsce w czerwcu 1981 r. i związane jest z osobą Vicki Ivankovi, która ujrzała Matkę Boską w szarobłękitnej sukni, przez co stała się kultową postacią dla pielgrzymów pozostawiających pod jej domem karteczki z prośbami. Według miejscowych wierzeń pielgrzymi odwiedzający Medjugorie wyczuwają intensywny zapach róż i mogą oglądać na niebie niecodzienne zjawisko „tańczącego słońca”. Najważniejszym miejscem jest kościół św. Jakuba oraz wzgórze objawień – Podbrdo, na które prowadzi droga krzyżowa. Na szczycie góry o nazwie Krizevac stoi pamiątkowy krzyż, a sama wspinaczka może okazać się niemałym wyzwaniem kondycyjnym, którego zwieńczeniem są piękne widoki na okoliczne zbocza porośnięte bujną roślinnością. Przy wjeździe na terytorium Bośni i Hercegowiny należy posiadać paszport.

Wycieczka do Czarnogóry

Herceg Novi – przepiękny i słoneczny kurort z bogatą historią i wieloma zabytkami, w którym wypoczynek jest niezwykle pasjonujący i dzięki romantycznemu charakterowi zapada w pamięci na długie lata. Miastem władali w przeszłości między innymi Turcy, Wenecjanie i Hiszpanie pozostawiając po sobie niezwykle starówkę skrywającą turystyczne perły. Wzdłuż wybrzeża można odbywać długie spacerunki po przepięknej promenadzie, na której nie sposób oderwać wzroku od wspaniałych restauracji zachęcających zapachami i ekskluzywnych rezydencji porostawianych wśród wszechobecnych palm. Koniecznie trzeba zwiedzić niezwykle starówkę z płataniną wąskich uliczek prowadzących do masywnej twierdzy Kanli Kula, z której rozpościerają się niebywałe widoki na Zatokę Kotorską i okoliczne góry. Turcy wzniesli jeszcze dwie mniejsze fortece broniące miasta od strony morza, będące doskonałym tematem dla fotografów amatorów. „Miasto schodów” – tak są nazywane niekończące się arterie i zaułki prowadzące wzdłuż wielu zabytków na plac Trg Herceg Stefana z cerkwią św. Michała Archanioła otoczoną czterema palmami. Ciekawa jest również wieża zegarowa i najbardziej uwielbiany przez turystów plac Trg Nikole Durkovica z przytulnymi restauracjami. Nie sposób zliczyć wszystkie zabytki miasta i liczne hotele, w których można wypoczywać na najwyższym poziomie. Najpiękniejsze widoki

roztaczają się z murów twierdz, natomiast najlepsze plaże można znaleźć idąc wzdłuż promenady i są to najczęściej żwirowe fragmenty brzegu i kąpieliska wydzielone na betonowym nabrzeżu.

Kotor – każdy turysta wybierający się do Czarnogóry powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że nie da się z niej wyjechać, jeżeli nie zobaczyło się najpiękniejszej starówki na wschodnim wybrzeżu Adriatyku, położonej u stóp majestatycznej góry Lovcen. Kotor od wieków kojarzony z Zatoką Kotorską jest miejscem starcia wpływów bizantyjskiego i zachodnioeuropejskiego, co ma odzwierciedlenie w niepowtarzalnej architekturze, kamiennych blokach i wielu odcieniach marmurowych budowli. Turyści bardzo chętnie zagłębiają się w starówce wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, godzinami chodzą po labiryncie uliczek, fotografują niezwykle świątynie i odpoczywają w barwnych restauracjach serwujących najznamienitsze potrawy czarnogórskie. Początki miasta wiążą się z legendą o matce Jazona – zdobywcy Złotego Runa, która wskazała drogę założycielowi Kotoru na wzniesienie blisko morza, gdzie miało znajdować się obfite źródło świeżej wody. Przez pewien okres Kotor był niezależnym miastem-republiką, największy rozwój nastąpił w XII w. za czasów panowania dynastii serbskiej, chociaż ciągle był zagrożony ze strony Turków. W całej swojej historii, mimo iż niejednokrotnie przechodził pod różne władania, nie został zdobyty przy użyciu siły, dlatego miasto zachowane jest w idealnym stanie. Starówkę otaczają majestatyczne mury, do miasta można wejść przez trzy renesansowe bramy i błądzić bezwiednie po wielu zakamarkach. Przed wycieczką lepiej zaopatrzyć się w dobrą mapę i szczegółowy przewodnik. Spacer najlepiej zacząć od głównego placu Trg od Oruzja z zachwycającą wieżą zegarową i licznymi restauracjami z charakterystycznie wygiętymi parasolami. W jego okolicy znajdują się pałace prezentujące różne mieszanki architektoniczne. Warto zajść na plac Trg Ustanka z przepiękną romańską katedrą św. Tryfona wykonaną z kamienia sprowadzonego z chorwackiej wyspy Korcula i spacerować uliczkami w poszukiwaniu licznych cerkwi schowanych wśród uliczek, na których przy okazji można obserwować codzienne życie mieszkańców miasta i z ciekawości zaglądnąć przez niekiedy otwartą bramę na schowane podwórze. W północnej części starówki znajduje się kilka ciekawych cerkwi i wiele zachwycających kamieniczek z małutkimi sklepami oferującymi pamiątki. Zwieńczeniem wędrowki po Kotorze powinna być wyprawa na okoliczną twierdzę św. Ivana, do której prowadzi emocjonująca trasa, a widok na Zatokę Kotorską, który turyści ujrzą po dotarciu na szczyt będzie budził w nich uznanie przez wiele lat.

Najczęściej Zadawane Pytania

Kiedy najlepiej jechać do Dalmacji Południowej?

Sezon turystyczny w Dalmacji Południowej zaczyna się w kwietniu i trwa do października. Szczyt wypoczynkowy przypada od połowy lipca do ostatnich dni sierpnia. Turyści, którzy chcą uniknąć tłoku na plażach i spokojnie pozwiedzać piękne zabytki powinni odwiedzić ten kraj w maju, czerwcu lub we wrześniu. Temperatura wody zachęca do kąpieli od początku czerwca do początku października. Warto zapoznać się wcześniej z ofertą kulturalną, żeby trafić na ciekawe imprezy i wydarzenia, np: Letni Festiwal w Dubrowniku (lipiec i sierpień), Varazdinskie Wieczory Barokowe (koniec września-początek października), Splickie Lato (połowa lipca-połowa sierpnia) czy Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej.

Jaka waluta obowiązuje w Chorwacji i jakie są orientacyjne ceny?

W Chorwacji jednostka monetarna to kuna, symbol: HRK. Bez problemu można wziąć polską walutę i wymieniać ją w kantorach. W większości sklepów, lokali i na stacjach paliw można płacić kartą. W porównaniu z krajami zachodnimi Chorwacja nie jest droga, ale za żywność w sklepach i posiłki w restauracjach trzeba zapłacić więcej niż w Polsce.

Gdzie i jakie pamiątki kupić w Dalmacji Południowej?

W miejscowościach turystycznych jest wiele sklepików, które przyciągają turystów swoimi pamiątkami. Popularne są tradycyjne przedmioty wykonane ręcznie, np: biżuteria z morskich koralowców lub muszelek, filigranowa biżuteria, plecione i haftowane obrusy, ręcznie wykonane przedmioty drewniane i

ceramiczne. Mężczyźni koniecznie muszą wrócić do kraju z krawatem, a kobiety przywożą woreczki z ususzoną, intensywnie pachnącą lawendą. Alkoholem, który warto z sobą przywieźć jest wódka rakija, którą można nabyć chociażby u przydrożnych sprzedawców.

Jaki czas obowiązuje w Chorwacji?

W Chorwacji obowiązuje taki sam czas jak u nas.

Jak poruszać się po Dalmacji Południowej?

Komunikacja publiczna w Chorwacji jest świetnie rozwinięta. Między miastami funkcjonuje wiele bezpośrednich połączeń autobusowych. Atrakcyjne są przeprawy promowe, wzdłuż całego wybrzeża pływają statki. Z lotniska w Dubrowniku dostaniemy się lokalnymi liniami lotniczymi do Zagrzebia. Komunikacja kolejowa dorównuje autobusowej jedynie w głębi kraju. Kierowcy muszą uzbroić się w cierpliwość, bo poruszanie się po chorwackim wybrzeżu wymaga nie lada wprawy. Kierujący mogą posługiwać się polskim prawem jazdy, powinni posiadać przy sobie dowód rejestracyjny pojazdu oraz dowód ubezpieczenia OC, "zielona karta" nie jest wymagana. Turyści, którzy chcą wynająć samochód powinni posiadać prawo jazdy co najmniej od 3 lat i mieć ukończone 21 lat. W trakcie przejazdu przez Bośnię i Hercegowinę niezbędny jest paszport.

Jakie plaże są w Dalmacji Południowej?

Wzdłuż wybrzeża znajdują się przepiękne plaże, wśród których znajdziemy piaszczyste i kamieniste, natomiast większość jest żwirowa. Niektóre plaże przygotowane są specjalnie dla rodzin z dziećmi, dysponują udogodnieniami w postaci zjeżdżalni, na których dzieci mogą bezpiecznie spędzać wolny czas. Plaże w kurortach są doskonale zagospodarowane, znajdują się przy nich wypożyczalnie sprzętów wodnych, restauracje i tawerny. Turyści, którzy chcą odpoczywać w odosobnieniu bez problemu znajdują dzikie i ustronne miejscówki. Plaże żwirowe znajdują się np.: w miejscowościach Brela i Klek, natomiast piaszczyste zatoki można znaleźć w Dverniku.

Przy hotelach wyższej kategorii lub w wybranych kurortach plaża jest usypywana sztucznie lub znacznie różni się od typowych plaż miejskich, dlatego wybierając kurort i hotel warto upewnić się do jakiej plaży będziemy mieli dostęp.

Jakie są ograniczenia celne w Chorwacji?

Bez przeszkód można przywieźć każdą rzecz osobistego użytku oraz związaną z turystycznym pobytem. Łodzie i jachty na własny użytek można przetransportować za okazaniem dowodu własności. W przypadku towarów można wwozić i wywozić: 200 szt. papierosów, 50 cygar albo 250 g tytoniu, do 1 l napojów wysokoprocentowych lub 2 l napojów o zawartości alkoholu do 22%, oraz 1 kg kawy lub herbaty na osobę.

Jakie dokumenty potrzebne są w razie konieczności skorzystania z służby zdrowia w Chorwacji?

W nagłych przypadkach turyści z Polski objęci są w Chorwacji bezpłatną podstawową opieką medyczną. Opłaca się jednak wykupić polisę ubezpieczenia podróznego, które w razie potrzeby umożliwi pokrycie kosztów bardziej zaawansowanego leczenia i transport medyczny. Jeżeli posiadamy ubezpieczenie prywatne należy zapoznać się z jego warunkami, gdyż w większości przypadków ubezpieczeniem objęte są koszty leczenia powyżej pewnych kwot, które należy samemu opłacić. Przed wyjazdem za granicę dobrze jest jednak w oddziale wojewódzkiego NFZ złożyć wniosek o wydanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego, która jest dowodem posiadania takiego ubezpieczenia.

Ze względu na inną florę bakteryjną należy starannie wybierać restauracje lub jadać w hotelach i przestrzegać podstawowych zasad higieny. Turyści powinni pić wyłącznie wodę butelkowaną, ewentualnie gotowaną co najmniej 10 min. Szczepienia ochronne nie są wymagane i nie ma zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, niemniej przed wyjazdem warto sprawdzić czy szczepienia nie są zalecane sezonowo.

Ważne informacje MSZ

Dokumentem uprawniającym do wjazdu i wyjazdu z Chorwacji tak jak i innych krajów Unii Europejskiej jest dowód osobisty lub paszport, jednak podróżując autokarem czy samochodem przed wyjazdem należy się upewnić czy trasa nie przebiega przez kraje, gdzie wymagany jest paszport. Na terenie Chorwacji bez wizy można przebywać 90 dni, a okres ważności paszportu nie może być krótszy niż dozwolony czas pobytu.

Szczegółowe i aktualne informacje można znaleźć na stronie MSZ:

www.msz.gov.pl lub na stronie ambasady polskiej w Zagrzebiu www.zagrzeb.polemb.net

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Chorwacji

Chorwacja, Zagrzeb, Krležin Gvozd 3, 10000

Tel.: +3851 4899444

www.zagrzeb.polemb.net

Pogoda

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Najwyższe temperatury	12	13	14	17	21	25	29	28	25	21	17	14
Najniższe temperatury	6	6	8	11	14	18	21	21	18	14	10	8
Temperatura wody	13	12	13	14	17	21	23	23	22	21	18	15
Godziny słoneczne	4	5	5	6	8	10	12	11	9	7	4	3
Dni deszczowe	13	13	11	10	10	6	4	3	7	11	16	15
Wilgotność	61	64	64	67	69	65	64	59	63	64	66	66